

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa A. B. następcy prawnego D. N.
przeciwko R. Spółce Akcyjnej w T.
o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 września 2018 r., sygn. akt III APa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża skarżącej kosztami zastępstwa procesowego
pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 21 września 2018 r. oddalił apelację A. B., następcy prawnego powoda D. N., od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 10 maja 2018 r., którym oddalono powództwo o zapłatę od pozwanej R. Spółki Akcyjnej w T. kwoty 90.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 11.240 zł tytułem odszkodowania za koszty leczenia oraz kwoty 1.574 zł tytułem miesięcznej renty wyrównawczej.

W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że w dniu 19 czerwca 2009 r. powód wykonywał u pozwanej normalną pracę, a jego obowiązki nie odbiegały od codziennej normy. Zawał serca, którego powód doznał tego dnia w pracy rozwinął się u niego z powodu zaawansowanej miażdżycy naczyń wieńcowych, która została

potwierdzona w związku z występującym nadciśnieniem tętniczym, otyłością i paleniem papierosów. A zatem brak jest związku przyczynowego (art. 361 k.c.) pomiędzy zawałem serca a ruchem przedsiębiorstwa (art. 435 k.c.) bowiem przyczyną zwału serca była choroba samoistna. Podkreślają to w opiniach biegli z zakresu kardiologii i bhp, wskazując, że zarówno czas wystąpienia zawału, jak i przebieg bóli stenokardialnych stanowią o samoistnej przyczynie zwału, nie zaś indukowanej nadmiernym wysiłkiem. Według Sądu Apelacyjnego nie potwierdziły się także zarzuty, że pozwana dopuściła powoda do pracy w oparciu o wadliwe medycznie zaświadczenie lekarskie z badania wstępnego.

Pełnomocnik następcy prawnego powoda zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną, domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy przez zasądzenie na rzecz następcy prawnego kwot dochodzonych pozwem.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy - art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez dokonanie ustaleń wewnątrznie sprzecznych ze sobą co do rodzaju i zakresu czynności jakie wykonywał powód w dniu 19 czerwca 2009 r. w czasie i miejscu pracy, a w szczególności co do odległości na jaką transportowane były paleciaki (wózki ręczne) z odpadami z kości, norm obowiązujących pracowników przy przeciąganiu takich paleciaków i ich przekroczenia, a także przyczyn, które spowodowały wystąpienie zwału serca w czasie i miejscu pracy, - art. 386 § 6 k.p.c., przez brak ustaleń co do tego, jaki był stan zdrowia powoda w dniu 19 czerwca 2009 r., a co za tym idzie czy wysiłek, jaki wykonywał tego dnia, był dla niego nadmierny oraz brak oceny obu protokołów powypadkowych sporządzonych przez pozwanego pracodawcę w związku z wypadkiem przy pracy jakiemu uległ D. N., tj. protokołu oznaczonego nr (...) i (...) /2009 i wyjaśnienia przyczyn, dla których w pierwszym protokole uznano, że zawał nie był wypadkiem przy pracy, a w drugim przyjęto, iż zawał był wypadkiem przy pracy i doszło do niego między innymi na skutek dźwigania pojemników ponad normę i wyciągania wózków o masie powyżej 450 kg, a także naruszenie prawa materialnego – art. 435 k.c. w związku z art. 361 k.c. w związku z art. 300 k.p.,

przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że pomiędzy ruchem pozwanego przedsiębiorstwa a wystąpieniem zawału serca u powoda nie występuje związek przyczynowy o charakterze *sine qua non*, - art. 444 § 1 i 2 k.c. i art. 445 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ w rozpoznawanej sprawie nie poczyniono ustaleń, które w sposób jednoznaczny i bezspreczny pozwalałyby na ocenę istnienia lub braku istnienia związku przyczynowego pomiędzy ruchem przedsiębiorstwa a zawałem serca powoda w rozumieniu art. 361 k.c. Widoczne jest to gołym okiem dla przeciętnego prawnika. Skoro nie wiadomo na jaką odległość powód przeciągał palety oraz jaki był rzeczywisty jego wysiłek przy przeciąganiu tych palet, to te istotne braki – w ocenie skarżącej - czynią skargę oczywiście uzasadnioną, a zaskarżony wyrok nie powinien się ostać.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie na jej rzecz od skarżącej kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie

dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001 nr 4, poz. 53).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie można jednak przyjąć, że przesłanka ta w rozpoznawanej sprawie została spełniona.

Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 2 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/05, OSNC 2006 nr 7-8, 135 czy z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860).

W skardze kasacyjnej nie ma uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania w powyższym rozumieniu. Skarżąca powołując się na oczywistą zasadność skargi odwołuje się lakonicznie do treści art. 361 k.c. i przedstawia

swoją alternatywną ocenę materiału dowodowego, próbując wykazać braki w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego. Natomiast zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine*) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarga kasacyjna jest instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, którymi Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Istota zarzutów skargi, z którymi skarżąca wiąże jej oczywistą zasadność, polega właśnie na zakwestionowaniu poczynionych przez Sądy obu instancji ustaleń faktycznych odnoszących się do przyczyn zaistniałego wypadku przy pracy, a to w żadnej mierze nie stanowi o zasadności skargi widocznej „gołym okiem”. Pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty podstaw zaskarżenia były ewidentnie uzasadnione bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanych ustaleń Sądu drugiej instancji, co w rozpoznawanej sprawie nie ma miejsca. Ponadto nie może zostać niezauważone, że Sąd Apelacyjny w motywach orzeczenia wyjaśnił, dlaczego nie potwierdziły się zarzuty apelacji nakierowane na zmianę ustaleń faktycznych, a o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można wnioskować na podstawie zakwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, LEX nr 1222170 oraz z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 408/13, LEX nr 1646932).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach zastępstwa procesowego pozwanej po myśli art. 102 k.p.c.
